

Obsah

I. Prvních deset let vlády Mikuláše II. (1894-1904)	13
Chronologie důležitých událostí I. 1894-1904	
1. Nástup Mikuláše II. na carský trůn	14
Smrt Alexandra III. 14 - Mikulášovo mládí - jeho povaha 18	
Nástup na trůn a svatba 21 - Rodinný život 24 - První státnické	
vystoupení a korunovace 26	
2. Byrokracie a samospráva	28
Samoděržaví 29 - Vládní úřady 29 - Místní správa 33 - Byro-	
kracie 33 - Samospráva 35	
3. Hospodářství a finance	39
Měna 41 - Železnice 42 - Průmysl 44 - Zemědělství 48 - Dělnický	
stav 54	
4. Pravoslavná a jiné církve	58
Státní pravoslavná církev 60 - Kláštery 61 - Kostely 63	
- Rozkolníci (starověrci) 65 - Mystické sekty 66 - Protestantské	
seky 66 - Katolická, evangelická a arménská církev 68 - Islám	
a jiná náboženství asijských národů 69 - Židé v Rusku 70	
5. Hnutí odporu proti carismu	71
Ruský socialismus 72 - Liberálové 82 - Studenti 86 - Stávkы 91	
- Rolnické nepokoje 94	
6. Periferie říše, její rusifikace a odpor neruských národů	99
Příčiny 100 - Metody 101 - Následky (Ukrajina - Bělorusko -	
Poláci v Rusku - Finsko - Pobaltí - Kavkaz a jiné oblasti říše) 104	

7. Zahraniční politika Mikuláše II. před rusko-japonskou válkou	116
Rusko a balkánská politika 117 - Rusko-francouzské sbližování a spojenectví 122 - Střední Asie 126 - Dálný východ 128	
Poznámky	137
II. Válka v Asii, revoluce a první počátky konstituce v Rusku	147
Chronologie důležitých událostí II. 1904-1906	
1. Válka s Japonskem	150
2. Petěrburgské jaro	155
3. Nepokojné léto 1905 a konec války s Japonskem	165
4. Dny svobody - vrchol revoluce	175
Říjnový manifest 176 - Vznik politických stran v Rusku 180	
5. Witteova vláda (6. 11. 1905 - 5. 5. 1906)	183
Ruská vesnice 186 - Nepokoje v armádě a námořnictvu 187 - Výbuchy národní nespokojenosti 187 - Moskevské ozbrojené povstání 190 - Witteova vláda v činnosti 193	
6. První duma (10. května - 21. července 1906)	199
Zápas o agrární reformu 202 - Drobná válka dumy s vládou 203 - Pokusy o dohodu 204 - Rozpuštění dumy 205	
Poznámky	207
III. Stolypin v čele vlády	217
Chronologie důležitých událostí III. 1906-1911	
Mezi první a druhou dumou 222 - Druhá duma (5. 3. 1907 - 16. 6. 1907) 229 - Nový volební zákon z 16. 6. 1907 a třetí duma (1907-1912) 234 - Hospodářství a finance. Stolypinova agrární reforma (Vliv války a revoluce na ekonomiku státu, Stolypinova agrární reforma) 248 - Ruský nacionalismus jako východisko z nouze 256 - Stolypinovy obtíže a smrt 263	
Poznámky	264

IV. Na cestě k válce 1911-1914	269
Chronologie důležitých událostí IV. 1911-1914	
1. Vnitropolitický vývoj ruské říše	271
2. Čtvrtá duma (1912-1917)	276
3. Rasputin	279
4. Zahraniční politika carského Ruska	287
Dálný východ 291 - Dorozumění s Británií 293 - Balkánská politika 296 - Rusko a Německo 302 - Ruská armáda 305	
5. Rusko v roce 1914	308
Změny ve vládě 309 - Vládní systém a společnost 312 - Poslední týdny míru 316	
Poznámky	321
V. Rusko ve válce 1914-1917	329
Chronologie důležitých událostí V. 1914-1917	
Ruská armáda na začátku války 331 - Válečné cíle Ruska a jeho spojenců 336 - Průběh válečných bojů 338 - Vliv války na ekonomiku Ruska 353 - Car, vláda a duma za války 357 - Rok 1916 - vrchol krize 363	
Poznámky	376
VI. Pád carismu - březnová revoluce 1917	383
1. Válka - pokusy o separátní mír	383
2. Rusko v předvečer převratu	386
Periferie carské říše 386 - Petrohrad 387 - Státní duma 399	
3. Březnová revoluce	402
Pět dní (8.-12. 3. 1917) - převratná událost v dějinách Ruska 403 - Abdikace cara 423 - Konec březnové revoluce 436	
Poznámky	440
Epilog. Vyvraždění carské rodiny	445
Poznámky	454

Přílohy:

1. Witteův referát carovi v únoru 1900	57
2. Strany a hnutí v letech 1905-1906	212
3. Ruský periodický tisk	456
4. Hlavní politické strany v Rusku	460
5. Carská rodina	468

Biografie politických osobností:

1. Pobědonoscev	17
2. S. J. Witte	39
3. Eseři	73
4. Plechanov	77
5. P. Struve	85
6. Stolypin	220
7. P. Miljukov	237
8. A. Gučkov	340
9. Protopopov	366
10. Puriškevič	371

Bibliografická poznámka:

1. Deník cara Mikuláše	27
2. Pravoslavná církev za posledních carů	59
3. Literatura o Rasputinovi	279
4. Zahraniční politika carského Ruska	290
5. Březnová revoluce	402

Užitečná data a údaje:

1. Kdo vlastně v Rusku vládl?	23
2. Jak car vyplnil svůj osobní list 1897?	25
3. Titul cara, tzv. střední	29
4. Ministři vnitra za cara Mikuláše II.	37
5. Míry a váhy	42
6. Vývoj počtu obyvatel v Rusku 1725-1913	57
7. Obyvatelé říše podle náboženství 1897	60
8. Růst rozlohy Ruska v km ²	99
9. Stavy armád v Evropě	125
10. Premiéři carského Ruska	185
11. Dynamika růstu ruského průmyslu 1909-1913	248
12. Největší ruské banky 1914	272
13. Ministři zahraničí carského Ruska	287

14. Ruská armáda v roce 1912	305
15. Svět v roce 1913	308
16. Výsledky vlády Mikuláše II. – dynamika vývoje	439
Jmenný rejstřík	482

Když V. S. Djakin psal v roce 1992 přívod k vydání Amalrikovy práce o Rasputinovi, mohl ojednouž určit, že autor schráv všechny dostupné materiály a všechny vydane tisky předčetl. To v našem případě rozhodně není možné. K napájených knihám jsou tisíce a osať velmi rozdílnou kvalifikací. Není jenom proslatovat bibliografie k tématu je obsahující i deponující zácothen – proč totk knih a textů, které se tak často opakují? Je pravda, že to není problém historického východoevropských dějin české provenience, tam lze původní práce spotřít na protější jedné ruce a získat v jednom dechem polnovat, že nakaždátko při překladech dávají téměř pravidelně přednost méně hodnotným a nepůvodním pracím, většinou snad pro jejich větší čitost a rozhodně také pro jejich větší vklad a propagaci, která je v nich výrazně nezastoupena.

Dřívodá, proč se laté práce ucházejí o zájem čtenářů, je však doslova. Především se skutečně dějiny našeho dřívějšího mocného souše stále mnoho znají a studují. A je to dokonalý klíč k poznání současného dějkování, i když neckolik tisíc jediný. Představa, že všechno nebezpečí pomoluje, se výjmy velké možnosti ve střední Evropě jsou zapomenuty a zcela cimbuňovány z úvah ruských předáků, by byla nemístná iluze. O mnohás ostatně stále přesvědčuje naše současnost, pokud si myslíme činnost našich politiků více než jejich teorií. Rusko je stát, kde po staletí nevahodují zákony, ale lidé, kteří mají v rukou moc.

Poznání období agonie carského Ruska, doslova předvečeru nových pověrů, je také podmínkou porozumění tomu, co přišlo, tj. bolševické státě, která svými ohaničujícími proty zařádila nebezpečné až do našich vremí a hrozila usadit se zde nadlouho, ne-jradejí na věčné časy. Rozozlámené, vždy existují i vhodné domácí podmínky, které je jen třeba umírně pěstovat, studiem klassického příkladu je však vždy většině. Nikoli náhodou napsal nás největší znalec Ruska